

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR VIII

SARAJEVO, 31.10. 2019.

BROJ / NUMBER: 25.1

Strukturne poslovne statistike – preliminarni rezultati Varijable i indikatori za preduzeća/poduzeća za 2018. godinu

Structural Business Statistics – preliminary results Variables and indicators of enterprises, 2018.

SPS istraživanjem za 2018. godinu obuhvaćeno je 18 384 aktivnih preduzeća/poduzeća.

Najveći broj od ukupnog broja preduzeća/poduzeća odnosi se na preduzeća/poduzeća iz područja G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala i iznosi 6 311 ili 34,3 %. Na drugom mjestu je Preradivačka industrija sa 14,1 %, dok se na trećem mjestu nalaze preduzeća/poduzeća iz područja Stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti sa 11,4 % od ukupnog broja preduzeća/poduzeća obuhvaćenih ovim istraživanjem.

Struktura zaposlenih pokazuje da je najveći dio zaposlenih angažovan/angažiran u Industrijskim djelatnostima (područja B, C, D i E) i iznosi 40,4 %, zatim u Trgovini 27,1 %, Uslugama 25,8 % i Građevinarstvu 6,6 % od ukupnog broja zaposlenih.

Slična struktura je i kada se posmatra učešće djelatnosti u stvaranju dodane vrijednosti po troškovima proizvodnje, gdje Industrijske djelatnosti učestvovala sa 39,8 %, Trgovina sa 29,8 %, Usluge sa 24,7 % i Građevinarstvo sa 5,7 %.

Najveće učešće u ukupnom prometu imaju preduzeća/poduzeća iz Trgovine sa 50,4 %, na drugom mjestu je Preradivačka industrija sa 24,8 %, dok su na trećem mjestu preduzeća/poduzeća iz područja Prizvodnje i snadbijevanja električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom sa 5,3 % od ukupne vrijednosti prometa.

SBS survey for 2018. covered 18 384 active enterprises.

The largest number of the total number of enterprises was in field of G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles and was 6 311 or 34,3 %. The second is Manufacturing industry with 14,1 %, while the enterprises from Professional, scientific and technical activities was on third place with 11,4 % of the total number of enterprises covered by this survey.

Employment structure shows that the largest part of persons employed were engaged in the Industrial activities (Sections B, C, D and E), that means 40,4 %, then 27,1 % in Trade, Services 25,8 % and Construction 6,6 % of the total number of employees.

Similar structure is when we observe share of activities in creating of value added by factor costs, where the Industrial activities had a share of 39,8 %, Trade 29,8 %, Services 24,7 % and Construction 5,7 %.

The largest share in the total turnover has enterprises from Trade with 50,4 %, the second is the Manufacturing industry with 24,8 %, while the third is the enterprises in the field of Electricity, gas, steam and air conditioning supply with 5,3 % of total turnover.

Tabela 1. OSNOVNE STRUKTURNO POSLOVNE VARIJABLE PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2018.

Table 1. BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2018

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Broj preduzeća/ poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet,000 KM <i>Turnover,000 BAM</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika, 000 KM <i>Value added at factor cost, 000 BAM</i>	Troškovi zaposlenika, 000 KM <i>Personnel costs, 000 BAM</i>	NACE Rev. 2 <i>Section of Activity</i>
Ukupno obuhvaćene djelatnosti	18.384	319.916	45.466.985	10.610.857	5.479.255	Total of covered activities
Mala (0-49 zaposlenih)	17.385	117.490	16.935.681	3.708.750	1.701.869	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	830	84.804	12.010.206	2.687.958	1.398.534	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	169	117.622	16.521.098	4.214.150	2.378.852	Large (250+ employees)
B Vađenje ruda i kamena						Mining and quarrying
Mala (0-49 zaposlenih)	82	716	58.696	20.047	9.973	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	13	1.684	126.456	71.891	34.725	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	8	11.448	448.194	321.411	293.458	Large (250+ employees)
C Prerađivačka industrija						Manufacturing
Mala (0-49 zaposlenih)	2.595	24.272	2.764.364	622.575	309.336	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	303	33.048	3.396.360	977.934	485.916	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	83	41.565	5.121.723	1.257.750	729.147	Large (250+ employees)
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija						Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Mala (0-49 zaposlenih)	94	373	780.754	26.420	7.610	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	3	262	33.446	11.426	7.024	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	4	7.262	1.608.675	667.469	300.346	Large (250+ employees)
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša						Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
Mala (0-49 zaposlenih)	167	2.585	280.629	78.070	46.721	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	37	3.705	219.208	101.428	78.868	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	3	2.445	82.289	64.084	55.894	Large (250+ employees)
F Građevinarstvo						Construction
Mala (0-49 zaposlenih)	1.251	11.146	946.441	289.810	144.862	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	91	8.989	827.513	252.281	132.490	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	3	1.116	241.474	60.756	29.581	Large (250+ employees)

Tabela 1. OSNOVNE STRUKTURNO POSLOVNE VARIJABLE PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2018. (nastavak)

Table 1. BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2018 (continued)

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Broj preduzeća/ poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet,000 KM <i>Turnover,000 BAM</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika, 000 KM <i>Value added at factor cost, 000 BAM</i>	Troškovi zaposlenika, 000 KM <i>Personnel costs, 000 BAM</i>	NACE Rev. 2 <i>Section of Activity</i>
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala						Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles & motorcycles
Mala (0-49 zaposlenih)	6.311	38.516	9.167.847	1.542.333	565.020	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	201	19.863	6.405.187	767.113	320.468	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	36	28.451	7.348.831	853.110	425.400	Large (250+ employees)
H Prijevoz i skladištenje						Transportation and storage
Mala (0-49 zaposlenih)	1.199	8.375	1.014.639	237.639	106.966	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	42	3.880	301.651	93.802	59.157	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	7	9.164	342.821	280.700	227.658	Large (250+ employees)
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)						Accommodation and food service activities
Mala (0-49 zaposlenih)	711	5.729	204.243	89.543	64.139	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	25	1.979	106.661	43.921	26.446	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	2	543	24.749	17.622	8.797	Large (250+ employees)
J Informacije i komunikacije						Information and communication
Mala (0-49 zaposlenih)	753	4.728	389.260	182.928	103.475	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	36	3.568	249.948	147.734	104.108	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	6	6.653	867.815	501.256	208.719	Large (250+ employees)
L Poslovanje nekretninama						Real estate activities
Mala (0-49 zaposlenih)	582	2.146	190.950	86.561	34.647	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	9	816	35.191	18.485	13.547	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)
M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti						Professional, scientific and technical activities
Mala (0-49 zaposlenih)	2.092	9.321	703.462	312.969	178.309	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	20	2.002	105.064	65.234	37.919	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	1	347	126.392	5.757	12.681	Large (250+ employees)

Tabela 1. OSNOVNE STRUKTURNO POSLOVNE VARIJABLE PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2018. (nastavak)

Table 1. BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2018 (continued)

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Broj preduzeća/ poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet,000 KM <i>Turnover,000 BAM</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika, 000 KM <i>Value added at factor cost, 000 BAM</i>	Troškovi zaposlenika, 000 KM <i>Personnel costs, 000 BAM</i>	NACE Rev. 2 Section of Activity
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti						Administrative and support service activities
Mala (0-49 zaposlenih)	708	4.071	208.641	93.716	55.172	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	25	2.384	55.194	43.034	30.916	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	9	4.014	92.951	55.001	44.384	Large (250+ employees)
P Obrazovanje						Education
Mala (0-49 zaposlenih)	318	2.252	69.939	42.398	29.248	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	6	578	29.957	22.607	13.342	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite						Human health and social work activities
Mala (0-49 zaposlenih)	173	1.770	76.050	45.022	26.504	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	6	505	24.473	17.410	31.884	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)
R Umjetnost, zabava i rekreacija						Arts, entertainment and recreation
Mala (0-49 zaposlenih)	106	588	41.901	22.996	8.106	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	9	1.137	84.670	43.059	13.599	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	7	4.614	215.184	129.233	42.789	Large (250+ employees)
S Ostale uslužne djelatnosti						Other service activities
Mala (0-49 zaposlenih)	243	902	37.863	15.722	11.781	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	4	404	9.230	10.601	8.126	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)

Tabela 2. OSNOVNI STRUKTURNO POSLOVNI INDIKATORI PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2018.

Table 2. BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS ACCORDING TO THE KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2018

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Promet po zaposlenom licu/osobi (KM) <i>Turnover per person employed BAM</i>	Dodana vrijednost po zaposlenom licu/osobi, KM <i>Value added per person employed, BAM</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of Value added on PV (%)</i>	Troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Labour cost per employee (BAM)</i>	Profitabilnost <i>Profitability</i>	NACE Rev. 2 Section of Activity
Ukupno obuhvaćene djelatnosti						Total of covered activities
Mala (0-49 zaposlenih)	144.146	31.567	41,6	14.485	11,9	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	141.623	31.696	39,8	16.491	10,7	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	140.459	35.828	43,1	20.225	11,1	Large (250+ employees)
B Vađenje ruda i kamena						Mining and quarrying
Mala (0-49 zaposlenih)	81.977	27.999	36,6	13.929	17,2	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	75.093	42.691	56,0	20.621	29,4	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	39.150	28.076	70,0	25.634	6,2	Large (250+ employees)
C Prerađivačka industrija						Manufacturing
Mala (0-49 zaposlenih)	113.891	25.650	25,9	12.745	11,3	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	102.771	29.591	30,3	14.703	14,5	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	123.222	30.260	26,2	17.542	10,3	Large (250+ employees)
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija						Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Mala (0-49 zaposlenih)	2.093.173	70.832	33,0	20.403	2,4	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	127.656	43.611	33,4	26.809	13,2	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	221.519	91.913	51,1	41.359	22,8	Large (250+ employees)
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša						Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
Mala (0-49 zaposlenih)	108.561	30.201	41,0	18.074	11,2	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	59.165	27.376	44,6	21.287	10,3	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	33.656	26.210	70,3	22.860	10,0	Large (250+ employees)
F Građevinarstvo						Construction
Mala (0-49 zaposlenih)	84.913	26.001	34,5	12.997	15,3	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	92.058	28.066	30,4	14.739	14,5	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	216.374	54.441	25,9	26.506	12,9	Large (250+ employees)
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala						Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Mala (0-49 zaposlenih)	238.027	40.044	59,4	14.670	10,7	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	322.468	38.620	58,9	16.134	7,0	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	258.298	29.985	64,2	14.952	5,8	Large (250+ employees)
H Prijevoz i skladištenje						Transportation and storage
Mala (0-49 zaposlenih)	121.151	28.375	27,6	12.772	12,9	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	77.745	24.176	32,2	15.247	11,5	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	37.410	30.631	73,8	24.843	15,5	Large (250+ employees)

Tabela 2. OSNOVNI STRUKTURNO POSLOVNI INDIKATORI PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2018. (nastavak)

Table 2. BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS ACCORDING TO THE KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2018 (continued)

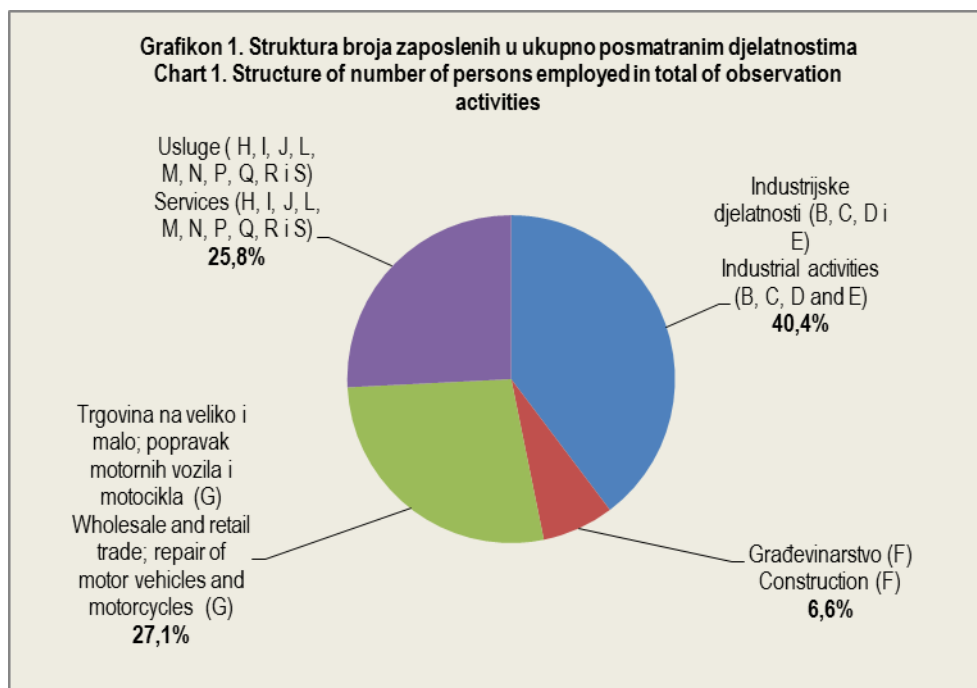
KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Promet po zaposlenom licu/osobi (KM) <i>Turnover per person employed BAM</i>	Dodana vrijednost po zaposlenom licu/osobi, KM <i>Value added per person employed, BAM</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of Value added on PV (%)</i>	Troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Labour cost per employee (BAM)</i>	Profitabilnost <i>Profitability</i>	NACE Rev. 2 Section of Activity
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)						Accommodation and food service activities
Mala (0-49 zaposlenih)	35.651	15.630	45,0	11.195	12,4	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	53.896	22.193	43,3	13.363	16,4	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	45.577	32.453	74,3	16.200	35,7	Large (250+ employees)
J Informacije i komunikacije						Information and communication
Mala (0-49 zaposlenih)	82.331	38.690	50,6	21.886	20,4	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	70.053	41.405	59,9	29.178	17,5	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	130.440	75.343	61,3	31.372	33,7	Large (250+ employees)
L Poslovanje nekretninama						Real estate activities
Mala (0-49 zaposlenih)	88.979	40.336	45,9	16.145	27,2	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	43.126	22.654	60,1	16.602	14,0	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)
M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti						Professional, scientific and technical activities
Mala (0-49 zaposlenih)	75.471	33.577	46,2	19.130	19,1	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	52.479	32.584	61,0	18.940	26,0	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	364.243	16.590	22,7	36.543	-5,5	Large (250+ employees)
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti						Administrative and support service activities
Mala (0-49 zaposlenih)	51.251	23.020	40,7	13.552	18,5	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	23.152	18.051	75,9	12.968	22,0	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	23.157	13.702	58,4	11.057	11,4	Large (250+ employees)
P Obrazovanje						Education
Mala (0-49 zaposlenih)	31.056	18.827	58,4	12.987	18,8	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	51.828	39.112	72,8	23.082	30,9	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite						Human health and social work activities
Mala (0-49 zaposlenih)	42.966	25.436	57,0	14.974	24,3	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	48.461	34.475	63,7	63.136	-59,1	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)
R Umjetnost, zabava i rekreacija						Arts, entertainment and recreation
Mala (0-49 zaposlenih)	71.261	39.109	52,5	13.786	35,5	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	74.468	37.870	50,7	11.961	34,8	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)	46.637	28.009	59,9	9.274	40,2	Large (250+ employees)
S Ostale uslužne djelatnosti						Other service activities
Mala (0-49 zaposlenih)	41.976	17.430	51,70	13.061	10,40	Small (0-49 employees)
Srednja (50-249 zaposlenih)	22.846	26.239	78,90	20.115	26,80	Medium (50-249 employees)
Velika (250+ zaposlenih)						Large (250+ employees)

Tabela 3. UČEŠĆE OSNOVNIH STRUKTURNO POSLOVNIH VARIJABLI PO PODRUČJIMA KD BiH 2010, 2018.
Table 3. SHARE OF BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTIONS, 2018

	Broj preduzeća / poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika <i>Value added at factor cost</i>	
Ukupno obuhvaćene djelatnosti	100,0	100,0	100,0	100,0	Total of covered activities
B: Vađenje ruda i kamena	0,6	4,3	1,4	3,9	<i>Mining and quarrying</i> B:
C: Prerađivačka industrija	16,2	30,9	24,8	26,9	<i>Manufacturing</i> C:
D: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,5	2,5	5,3	6,6	<i>Electricity, gas, steam air conditioning supply</i> D:
E: Snabdijevanje vodom, uklanjanje voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1,1	2,7	1,3	2,3	<i>Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i> E:
F: Građevinarstvo	7,3	6,6	4,4	5,7	<i>Construction</i> F:
G: Trgovinana veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	35,6	27,1	50,4	29,8	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i> G:
H: Prijevoz i skladištenje	6,8	6,7	3,6	5,8	<i>Transportation and storage</i> H:
I: Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	4,0	2,6	0,7	1,4	<i>Accommodation and food service activities</i> I:
J: Informacije i komunikacije	4,3	4,7	3,3	7,8	<i>Information and communication</i> J:
L: Poslovanje nekretninama	3,2	0,9	0,5	1,0	<i>Real estate activities</i> L:
M: Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	11,5	3,6	2,1	3,6	<i>Professional, scientific and technical activities</i> M:
N: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4,0	3,3	0,8	1,8	<i>Administrative and support activities</i> N:
P: Obrazovanje	1,8	0,9	0,2	0,6	<i>Education</i> P:
Q: Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne zaštite	1,0	0,7	0,2	0,6	<i>Human health and social work activities</i> Q:
R: Umjetnost, zabava i rekreacija	0,7	2,0	0,8	1,8	<i>Arts, entertainment and recreation</i> R:
S: Ostale uslužne djelatnosti	1,3	0,4	0,1	0,2	<i>Other service activities</i> S:

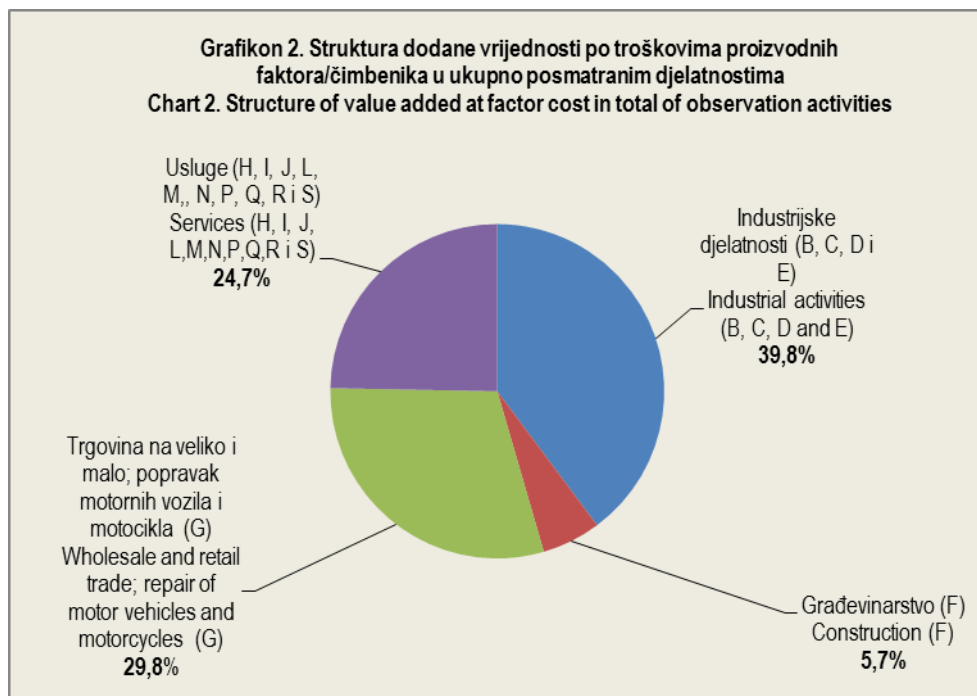
Grafikon 1. Struktura broja zaposlenih u ukupno posmatranim djelatnostima, 2018

Chart 1. Structure of number of persons employed in total of observation activities, 2018

Grafikon 2. Struktura dodane vrijednosti po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika u ukupno posmatranim djelatnostima, 2018

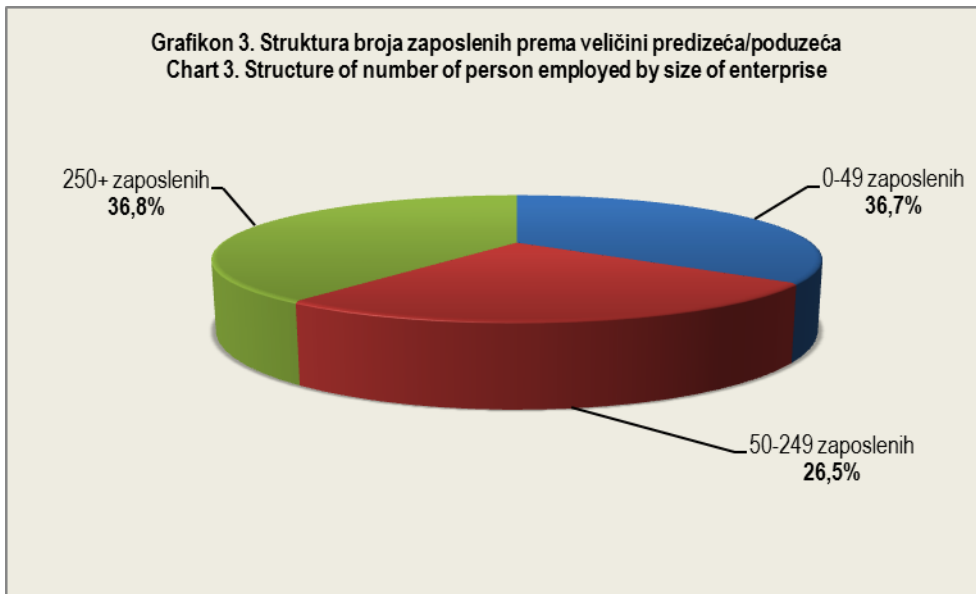
Chart 2. Structure of value added at factor cost in total of observation activities, 2018

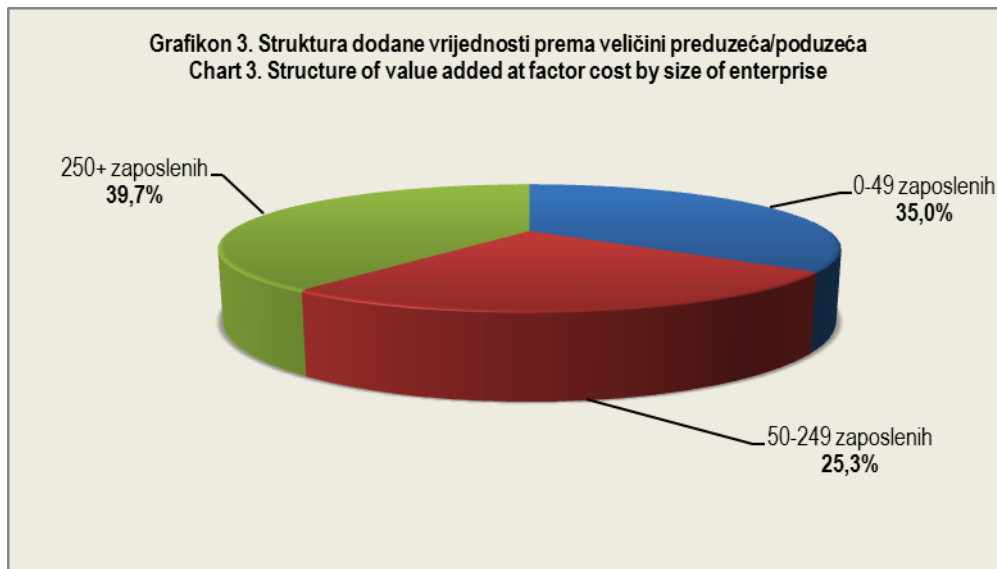
Grafikon 3. Struktura broja zaposlenih prema veličini preduzeća/poduzeća, 2018

Chart 3. Structure of persons employed by size of enterprise, 2018

Grafikon 4. Struktura dodane vrijednosti prema veličini preduzeća/poduzeća, 2018

Chart 4. Structure of value added at factor cost by size of enterprise, 2018

STRUKTURNE POSLOVNE STATISTIKE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za kompilaciju SPS varijabli i indikatora su prikupljeni statističkim istraživanjem „Godišnje strukturno poslovno statističko istraživanje za preduzeća/poduzeća“.

Istraživanje se provodi na osnovu/temelju Zakona o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine" br.63/03 i 9/09). Metodologija istraživanja se temelji na uredbi Vijeća o strukturno poslovnim statistikama EU regulativa 295/2008.

Cilj istraživanja

Podaci prikupljeni istraživanjima strukturnih poslovnih statistika koriste se za analizu strukture poslovnih subjekata po djelatnostima (vrijednost proizvodnje, dodana vrijednost, zaposlenost itd.), analizu faktora korištenih u procesu proizvodnje (broj zaposlenih, sredstva zaposlenih, investicije itd.), analizu nacionalnog i regionalnog razvoja. Također, podaci strukturnih poslovnih statistika predstavljaju značajne inpute za obračun pondera za izračun indeksa u kratkoročnim statistikama.

Jedinice posmatranja

Podaci objavljeni u ovom saopćenju se odnose na preduzeće/poduzeće kao jedinicu posmatranja.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćena aktivna preduzeća/poduzeća iz Statističkog poslovnog registra Federalnog zavoda za statistiku FBiH. SPS istraživanjem se prikupljaju podaci za preduzeća/poduzeća sa više od 20 zaposleni, dok se za preduzeća/poduzeća sa manje od 20 zaposlenih koriste raspoloživi statistički podaci.

Obuhvaćena su aktivna preduzeća/poduzeća koja su, prema glavnoj djelatnosti, registrovana u sljedećim područjima djelatnosti: B – Vađenje ruda i kamena, C – Prerađivačka industrija, D – Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, H – Prijevoz i skladištenje, I – Djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane (Hotelijerstvo i Ugošiteljstvo), J- Informacije i komunikacije, L – Poslovanje nekretninama M-Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti oblasti, P - Obrazovanje, Q-Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija i S- Ostale uslužne djelatnosti.

Poduzetnici nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem.

STRUCTURAL BUSINESS STATISTICS

NOTES ON METHODOLOGY

Source and methods of data collection

Data for the compilation of SBS variables and indicators are collected by statistical survey "Annual structural business statistical survey for the enterprises."

This survey is conducted on the bases of Law on Statistical Survey in the Federation of BiH. ("Official Gazette FBiH" No. 63/03 and 9/09). The methodology is based on the Council Regulation on Structural Business Statistics of EU Regulation 295/2008.

The aim of survey

Data collected through Structural Business surveys are used for analysis of the structure of business entities by activity (production value, value-added, employment etc.), analysis of factors used in the production process (number of persons employed, compensation of employees, investments etc.), analysis of national and regional development. In addition, Structural Business Statistics data are used for calculation of the index in short-term statistics.

Observation units

Data published in this first release refer to the enterprise as a observation unit.

Coverage

The survey covered active enterprises from Statistical Business Register (SBR) which kept by the Institute for Statistics of F BiH. The survey was used for enterprises with 20 or more persons employed, while for enterprises with less than 20 persons employed we use available statistical data.

Covered active enterprises, which are classified by main activity in the following Sections: B- Mining and Quarrying, C – Manufacturing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E - Water supply; sewerage, waste management and remediation activities, F – Construction, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H - Transportation and storage, I - Accommodation and food service activities, J- Information and communication, L – Real estate activities, M- Professional, scientific and technical activities, N - Administrative and support service activities, P-Education, Q- Human health and social work activities, R - Arts, entertainment and recreation and S-Other service activities.

Entrepreneurs are not covered.

Klasifikacije

Za provođenje istraživanja strukturnih poslovnih statistika korištena je Klasifikaciji djelatnosti - KD BiH 2010 (EU NACE-Rev 2), prema kojoj se i objavljuju podaci.

Određeni SPS pokazatelji prikazuju se i po grupama proizvoda na bazi KPPD BiH 2010 (EU CPA 2008).

Definicije varijabli

Broj preduzeća/poduzeća

Broj preduzeća/poduzeća obuhvaća sva preduzeća/poduzeća koja se bave tržišnom proizvodnjom i koja su registrirana u statističkom poslovnom registru u populaciju koja je predmet posmatranja. Ovaj broj se koriguje za greške, posebno greške okvira uzorka. Uključuju se samo aktivne jedinice, preduzeća/poduzeća koja su ostvarila promet ili imaju zaposlene u bilo kom vremenskom periodu tokom/tijekom referentne godine. Isključuju se sve privremeno neaktivne (uspavane) ili stvarno neaktivne jedinice.

Broj zaposlenih lica/osoba

Broj zaposlenih lica/osoba definiše se kao ukupan broj lica/osoba koje rade u jedinici posmatranja (uključujući vlasnike koji rade, partnere koji redovno rade u jedinici, i neplaćene članove porodice koji redovno rade u jedinici), kao i lica/osobe koje rade izvan jedinice kojoj pripadaju i koja ih plaća (npr. trgovački predstavnici, dostavljači, timovi za popravke i održavanje). Podatak uključuje lica/osoblje odsutno kraće vremensko razdoblje (npr. bolovanje, plaćeno odsustvo ili vanredno odsustvo), i također lica/osoblje u štrajku, ali ne lica/osoblje odsutno na neodređeni period. Također se uključuju radnici sa skraćenim radnim vremenom koji se takvim smatraju i koji su na platnom spisku, kao i sezonski radnici, pripravnici i radnici koji rade kod kuće, a na platnom su spisku jedinice posmatranja. Kategorija neplaćeni članovi porodice/obitelji odnosi se na lica/osobe koje žive sa vlasnikom jedinice posmatranja i rade regularno za tu jedinicu, ali nemaju ugovor o radu i ne primaju fiksni iznos plaće za rad koji obavljaju.

Broj zaposlenih lica/osoba isključuje radnu snagu angažiranu putem agencija za zapošljavanje ili posredovanje u zapošljavanju.

Broj zaposlenika

Broj zaposlenika uključuje lica/osobe koje rade za poslodavca i koje imaju ugovor o radu i primaju naknadu u formi plaće, naknade, honorara, nagrada, plaćanja po komadu ili plaću u naturi.

Ova kategorija uključuje radnike sa skraćenim radnim vremenom, sezonske radnike, lica/osobe u štrajku ili na kratkoročnom odsustvu, ali isključuje lica/osobe na dugoročnom odsustvu. Broj zaposlenika ne uključuje volontere.

Classifications

Classification of Economic Activities – KD BiH 2010 was used for conducting Structural Business Statistics survey, which is in line with the EU NACE Rev. 2, according to which the data are published.

Certain SPS parameters are shown also by groups of products based on KPPD BH 2010 (EU CPA 2008).

Definitions of variables

Number of enterprises

A count of the number of market enterprises registered to the population concerned in the business register corrected for errors, in particular frame errors. Only active units which either had turnover or employment at any time during the reference period should be included. Dormant (temporarily inactive) and inactive units are excluded.

Number of persons employed

The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (including working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers working regularly in the unit), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are on the pay-roll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the pay-roll. Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform.

The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises.

Number of employees

The number of employees is defined as those persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind.

The number of employees includes part-time workers, seasonal workers, and persons on strike or on short-term leave, but excludes those persons on long-term leave. The number of employees does not include voluntary workers.

Promet

Promet obuhvaća obračunate prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga od strane izvještajne jedinice trećim stranama tokom/tijekom referentnog perioda, bez PDV-a. Isključeni su finansijski/financijski i vanredni/izvanredni prihodi.

Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika

Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika je bruto dohodak iz poslovnih aktivnosti nakon njegovog prilagođavanja za operativne subvencije i indirektno/neizravne poreze. Dodana vrijednost se izračunava iz ostvarenog prometa, plus kapitalizirana proizvodnja, plus drugi operativni dohodak, plus ili minus promjene na zalihama, minus nabavka dobara i usluga, minus drugi porezi na proizvode koji su vezani za promet ali nisu odbitni, minus carine i porezi vezani za proizvodnju. Carine i porezi vezani za proizvodnju su obavezna, nepovratna plaćanja, u kešu ili naturi koji su nametnuti od strane vlade, u vezi sa proizvodnjom i uvozom dobara i usluga, zapošljavanjem radne snage, vlasništvom ili upotrebom zemljišta, zgrada ili druge imovine korištenih u procesu proizvodnje, neovisno od količine ili vrijednosti proizvedenih ili prodanih dobara i usluga.

Troškovi zaposlenika

Troškovi zaposlenika su ukupne nadoknade, u kešu ili naturi, plaćene od strane poslodavca zaposleniku (redovitim ili privremenim zaposlenicima, kao i radnicima koji rade kod kuće) u zamjenu za izvršeni rad od strane zaposlenika tokom/tijekom referentnog razdoblja. Troškovi zaposlenika, također uključuju poreze i doprinose za socijalno osiguranje zadržane od strane jedinice, kao i obvezne i dobrovoljne doprinose na teret poslodavca. Uključene su nagrade, dopunske nagrade, trinaeste plaće (i slične dopunske nagrade), kao i plaćanja izvršena zaposlenicima u vezi sa otpuštanjem, smještajem, prijevozom, troškovima života i obiteljskim dodacima, provizijama, naknadama za dežure, prekovremenim i noćnim radom itd. Plaćanja za agencijske radnike nisu uključena u troškove zaposlenika.

Indikatori

Promet po zaposlenom licu/osobi dobija se djelenjem ukupno ostvarenog prometa sa ukupnim brojem zaposlenih lica/osoba.

Ovaj indikator izražava prodajnu sposobnost poslovnog subjekta određene djelatnosti.

Dodana vrijednost po zaposlenom licu/osobi dobija se djelenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupnim brojem zaposlenih lica/osoba. Ovaj indikator se koristi za mjerenje produktivnosti rada.

Učešće dodane vrijednosti u prometu dobija se djelenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupno ostvarenim prometom.

Troškovi rada po zaposleniku dobijaju se djelenjem ukupnih troškova rada sa brojem zaposlenika.

Ovaj indikator prikazuje prosječne troškove zaposlenika u nekoj djelatnosti.

Profitabilnost predstavlja procentualno učešće bruto poslovnog viška u dodanoj vrijednosti.

Turnover

Turnover comprises revenues calculated from sales of products, goods and services by the reporting unit to third parties during the reference period, but not VAT. Financial and extraordinary revenues are excluded.

Value added at factor costs

Value added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes. It can be calculated from turnover, plus capitalised production, plus other operating income (including operating subsidies), plus or minus the changes in stocks, minus the purchases of goods and services, minus other taxes on products which are linked to turnover but not deductible, minus the duties and taxes linked to production. The duties and taxes linked to production are compulsory, unrequited payments, in cash or in kind which are levied by general government in respect of the production and importation of goods and services, the employment of labour, the ownership or use of land, buildings or other assets used in production irrespective of the quantity or the value of goods and services produced or sold.

Personnel costs

Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home workers) in return for work done by the latter during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions. Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratis payments, thirteenth month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, over-time, night work etc. Payments for agency workers are not included in personnel costs.

Indicators

Turnover per person employed is obtained by dividing the total turnover with a total number of persons employed.

This indicator expresses the ability of selling of business unit of specific activity.

Value added per person employed is obtained by dividing the total value added with a total number of persons employed. This indicator is used to measure productivity.

Percent of Value added on Turnover is obtained by dividing the total value added with the total turnover.

Labour cost per employee is obtained by dividing the total labour costs with number of employees.

This indicator shows the average costs of employees in certain activity.

Profitability represents the percentage of gross operating surplus in Value added.

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc.dr. Emir Kremić, direktor
Person responsible: Assist. Prof. Dr. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremili: Alma Čolpa i Aida Halilović
Prepared by: Alma Čolpa and Aida Halilović

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet